

De wereld is van ons

Femke Blok

De twintigers, mijn generatie, is een generatie die alles kan. Onze vaders en moeders hebben daar hard voor gewerkt. De mogelijkheden zijn eindeloos en wij worden geacht ze alle te benutten. Niet alleen voorgaande generaties verwachten dat, ook, of misschien wel vooral, onze eigen generatie. De wereld is van ons. Onze dromen zijn groots.

Ik studeerde 'iets met cultuur', zoals mijn uitleg over de studie met regelmaat werd samengevat. Cultuurwetenschappen, omdat ik overtuigd was van de waarde van cultuur voor de maatschappij. Wat ik daarmee kon worden, als ik later groot was? Ik specialiseerde mij in het functioneren van het kunstbedrijf. Ik had ambities te over. Kunsten en maatschappij verenigen was mijn ideaal. En toen was het crisis. Crisisschmisis. De economie in het slop en cultuur in het verdomhoekje. Een vreemde bijkomstigheid aan 'iets studeren met cultuur' is dat de kansen op de arbeidsmarkt altijd gering zijn, crisis of niet. Maar ik wilde heel graag. Iedereen wil heel graag. En dat maakt in tijden van crisis de arbeidsmarkt competitief. Om te overleven, moet je jezelf onderscheiden. Beter zijn dan een ander. Al helemaal als je iets doet met cultuur. En mede door de sociale media beperkt zich dit niet langer tot prestaties in de schoolbanken of op de werkvloer, ook daarbuiten wordt er van je verwacht fantastisch leuk te zijn. 'Selfie' is het woord van 2013, aldus de Van Dale. Zegt genoeg, lijkt mij zo. De maakbaarheid in optima forma. We lijken onszelf erin te verliezen. Ieder voor zich. Monstertjes, geschapen door de voorgaande generatie, die ons aanduidt als egocentrisch of narcistisch. Een enigszins dubieuze kwalificatie, maar een terechte.

Ook ik probeerde te overleven op de arbeidsmarkt. Zocht naar kansen, probeerde een baan te bemachtigen. Ik zag velen om mij heen sneuvelen. Burn-outs, depressies, psychische aandoeningen als nieuwe volksziekte. Alle mogelijkheden die wij hebben, de vrijheid die wij genieten, het is even bemoedigend als ontmoedigend. Want als alles kan, wat kies je? Het is aan jou. Het is eenvoudig je te verliezen in de strijd op de arbeidsmarkt, je meet jezelf aan anderen, je wordt gejaagd. Tijdens een assessment voor een traineeship bij de gemeente Amsterdam begon ik te beseffen dat ik mijn ideaal, het verenigen van kunsten en maatschappij, misschien niet op een kantoor, van maandag tot en met vrijdag, van negen tot vijf, ging verwezenlijken. De keuze viel niet op mij, geluk bij een ongeluk. Dat is achteraf gesproken natuurlijk, want toen wist ik het even niet meer.

Geen retraite voor mij. Wel bier, praten, soms luisteren, koffie, beetje kijken, lange dagen. Ik begon voor mijzelf, ondersteunde creatieve makers in de ontwikkeling en uitvoering van projecten. Het was fantastisch. Nee, dat was het niet. Elk begin is moeilijk, in het begin combineerde ik mijn opdrachten met werken in de kroeg, tot in de late uurtjes. Wat leidde tot een flink slaapttekort en te weinig

Femke Blok

ondersteunt creatieve makers bij de ontwikkeling en uitvoering van projecten en is mede-eigenaar van Snode Plannen Producties

energie voor datgene wat ik daadwerkelijk wilde. Feit was dat ik mijn vaste lasten – hoe miniem ook – niet kon bekostigen van mijn opdrachten. Dat veranderde, doordat ik een risico nam. De opdrachten kregen prioriteit, het betalen van de rekeningen iets minder. Ik had mijn keuze gemaakt, een keuze waar ik mij de komende drie jaar op toeleeg. Dat is fantastisch. Echt waar. Als tourmanager belandde ik achter de schermen van verschillende poppodia, ik organiseerde een reeks culturele avonden in het prachtige Huize Frankendael en ik dj'de in Paradiso. Een mooi jaar, met mooie avonturen. Ik werkte hard en het ging goed. Neemt niet weg dat de dalen diep waren. Trots was het grootste obstakel. Bijbeunen in de kroeg, bij gebrek aan opdrachten, deed ik vaak met een beetje pijn in het hart. Maar schrale troost, ik ben niet de enige.

Ik heb nog steeds van doen met de competitieve arbeidsmarkt. Met systemen van de voorgaande generatie, waar ik even dankbaar gebruik van maak, als tegenaan schop. Maar ik heb een keuze gemaakt. Een momentum. Inmiddels heb ik een tweede bedrijf, Snode Plannen Producties, samen met een oud-studiegenoot en vriendin. We bundelen krachten, een co-existentie tot wederzijds voordeel. Er wordt gewerkt aan een grotere coöperatie. Niet alleen cultuur en maatschappij verenigen, maar ook geesten. En zo langzaamaan, na een jaar, begint het beter te worden. En af en toe sta ik achter de bar.

Het komt wel goed met ons. Blijven dromen en hard werken. We zullen doorgaan. En dan kijken we volgend jaar wel hoe het zit met het afsluiten van een hypotheek, een arbeidsongeschiktheidsverzekering en pensioenopbouw.